

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

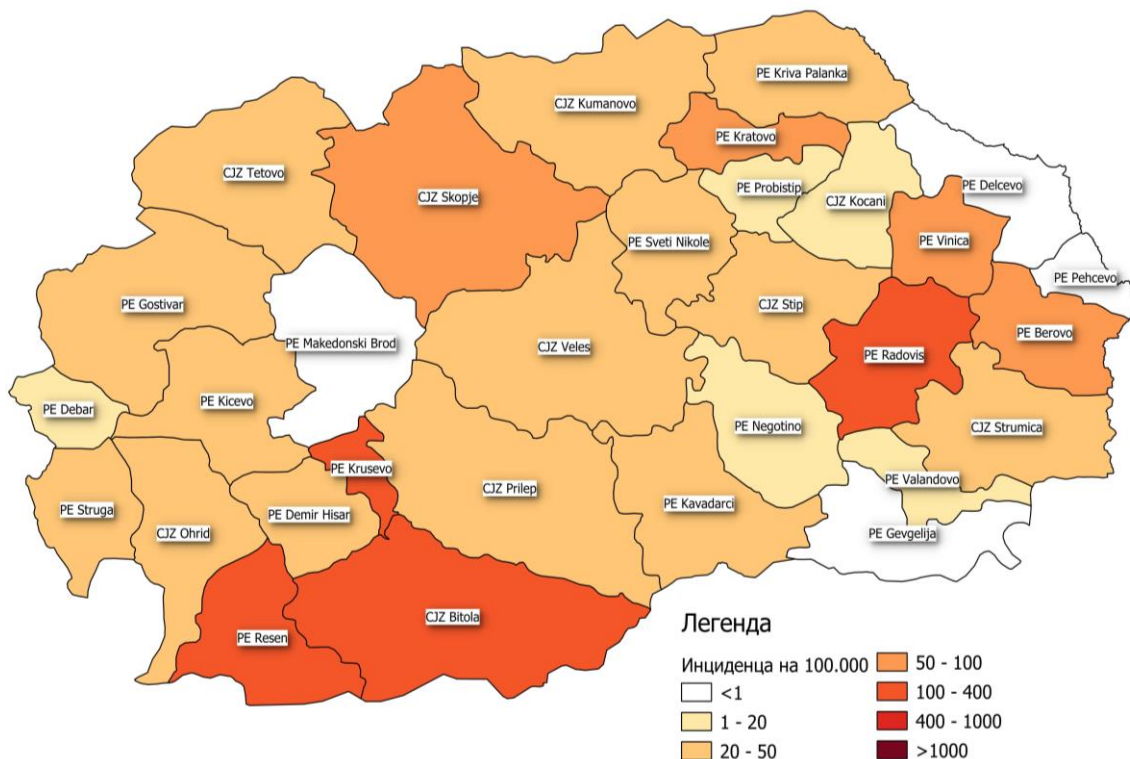
Ул. "50 Дивизија" бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **ф е в р у а р и**, 2024

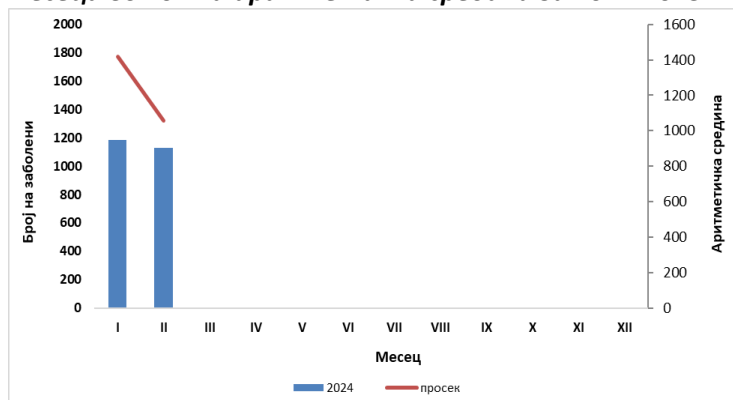
Скопје, 15.03.2024

Во текот на февруари 2024 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.127** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **61,4 на 100.000 жители**.

Во текот на месец февруари се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 4,7% во однос на претходниот месец јануари 2024 (n=1.182). Во однос на февруари 2023, се бележи зголемување за 26,6% (n=890), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2014–2023, за 6,7% (n=1.056). (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2024 година, регистрираните случаи во месец февруари учествуваат со 48,8%. Кумулативниот број на пријавените случаи во 2024 (n=2.309) е за 14,8% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2023 година (n=2.012).

Графикон 1: Број на заболени од заразни болести по месеци во 2024 и аритметичка средина за 2014–2023

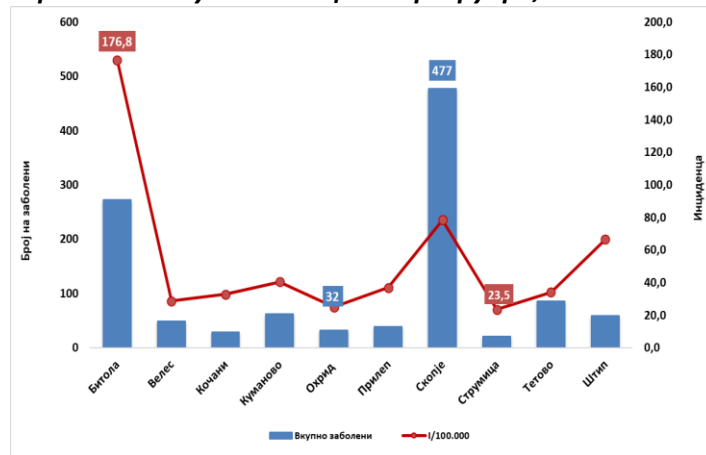

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ е пријавен на територија на ЦЈЗ Скопје (n=477; 42,3%), а најмал број е пријавен во ЦЈЗ Струмица (n=21; 1,9%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ сеуште се регистрира на територијата на ЦЈЗ Битола (I=176,8/100.000), а најниска е инциденца во ЦЈЗ Струмица (I=23,5/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на Ресен (I=201,8/100.000), а во месец февруари 4 ПЕ не пријавиле заболени лица на територијата што ја покриваат. (Табела 1. во Прилог)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во февруари, 2024

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари учествуваат со 99,2% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 60,9/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во февруари, 2024

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	661	36,0
Ентероколитиси	207	11,3
Голема кашлица	120	6,5
Шуга	51	2,8
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	22	1,2
Салмонелози	21	1,1
Инфективна мононуклеоза	13	0,7
Сифилис	11	0,6
Скарлатина	9	0,5
Вирусен хепатитис Б	3	0,2
Вкупно	1.118	60,9

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити, n=868), учествуваат со 77,0% во вкупниот број на заболени, а со 77,6% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец февруари 2024 година.

Во текот на февруари, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 661 пријавено лице. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 58,7%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 59,1%.

Во однос на претходниот месец јануари 2024 (n=903), се регистрира намалување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 26,8%, додека во однос на месец февруари 2023 (n=700) се регистрира намалување за 5,6%.

Во однос на аритметичката средина (n=494) се регистрира зголемување за 33,8%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2024 (n=1.564), пријавените случаи во февруари учествуваат со 42,3%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=2.309), овчи сипаници учествуваат со 67,7%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2024 (n=1.564) е за 4,4% помал во однос на кумулативата за истиот период во 2023 (n=1.636).

На второ место по број на пријавени заболени во месец февруари се **ентероколити**, со 207 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 18,4%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 18,5%.

Во однос на претходниот месец јануари 2024 (n=163), се регистрира зголемување на бројот на заболени лица од ентероколити за 27,0%, додека во однос на месец февруари 2023 (n=110) се регистрира зголемување за 88,2%.

Во однос на аритметичката средина (n=381) се регистрира намалување за 45,7%.

Во вкупниот број на регистрирани ентероколити во 2024 (n=370), пријавените случаи во февруари учествуваат со 55,9%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=2.309), ентероколити учествуваат со 16,0%.

Кумулативниот број на пријавени ентероколити во 2024 (n=370) е зголемен за 67,4% во однос на кумулативата за истиот период во 2023 година (n=221).

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи** во февруари, најголем број (n=805) припаѓаат на **капкови заболувања** (71,4%; I=43,8/100.000) (*Графикон 3*). Од нив, најголем број, (n=661; 82,1%) и инциденца (I=36,0/100.000), се пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени, 120 случаи на голема кашлица (I=6,5/100.000), 13 случаи на инфективна моноклеоза (I=0,7/100.000), 9 случаи на скарлатина (I=0,5/100.000) и по еден случај на пневмококна инфекција и легионерска болест.

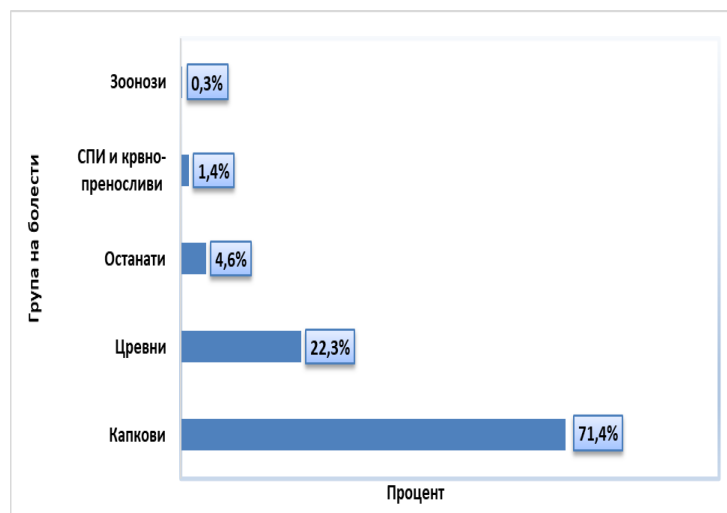
Во месец февруари, пријавени се 251 случај (22,3% од вкупниот број на пријави) на заболени од групата на **цревни заболувања** (*Графикон 3*), со инциденца од 13,7/100.000. Од нив, најголем број, (n=207; 82,5%) и инциденца (I=11,3/100.000) се пријавите на ентероколити. Пријавени се 22 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (I=1,2/100.000), 21 случај на салмонелози (I=1,1/100.000) и еден случај на инфекција предизвикана од E. coli.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во февруари се регистрирани 52 случаи (4,6%; I=2,8/100.000) (*Графикон 3*). Од нив 51 е случај на шуга (98,1%; I=2,8/100.000) и еден случај на вирусен менингит.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 16 заболени лица (1,4%; I=0,9/100.000) (*Графикон 3*), и тоа пријавени се 11 случаи на сифилис (68,8%; I=0,6/100.000), 3 случаи на вирусен Хепатитис Б и два случаи на инфекција со Хламидија (*Табела 1 во Прилог*).

Во групата на **зоонози**, во месец февруари пријавени се 3 нови случаи (0,3%; I=0,2/100.000) (*Графикон 3*), и тоа пријавени се 2 случаи на бруцелоза и еден случај на лајшманиоза.

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во февруари, 2024

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец февруари, пријавени се четири случаи потврдени на ХИВ и еден на СИДА, од машки пол, кои припаѓаат на возрасната група од 20-39 години. (Табела 3 во Прилог).

Пријавен е еден смртен случај од СИДА, пријавен како заболел во 2018 година, од машки пол, кој припаѓа на возрасната група од 35-39 години.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 29.02.2024), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2024, изнесува 645, и тоа:

- 127 лица починале,
- 518 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во месец февруари 2024 регистрирани се 124 случаи со инциденца од 6,8/100.000 жители. (Табела 2 во Прилог)

Регистрирани се 120 случаи на голема кашлица. Пријавените случаи се од Скопје (n=105), Тетово (n=5), Куманово (n=4) и по еден случај е пријавен од Струмица, Битола, Крива Паланка, Гостивар, Дебар и Струга. Пријавени се случаи од сите возрасни

групи, со најголем број на пријавени од возрасната група 10-14 години (n=27). Во однос на вакциналниот статус на заболениите, 60 лица се невакцинирани или некомплетно вакцинирани. Од сите пријавени случаи, 23 лица се хоспитализирани, со просечен престој во болница од 9 дена. Кај 119 случаи болеста е лабораториски потврдена, а еден случај е регистриран како веројатен, епидемиолошки поврзан со потврдени случаи.

Регистрирани се и 3 случаи на вирусен хепатитис Б и еден случај на пневмококна инфекција со дијагноза на пневмококен менингитис, кои според возраста не подлежат на имунизација согласно Календарот за задолжителна имунизација во РСМ и не се вакцинирани против овие болести. Дијагнозата е потврдена лабораториски.

СОСТОЈБА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Во Р. Северна Македонија во текот на месец февруари, пријавени се вкупно 49 случаи на COVID-19 (I=2,7/100.000).

Во однос на претходниот месец јануари 2024 (n=187), се регистрира намалување на бројот на пријавени од КОВИД-19 за 73,8%, а во однос на месец февруари 2023 (n=502) се регистрира намалување на заболениите од 90,2%.

Од заболениите во февруари 2024, најголем број на заболени (n=26) се пријавени од Скопје, а највисока инциденца (14,9/100.000) се регистрира во Пробиштип. Регистрирани се 14 реинфекции.

Во текот на месецот пријавени се 5 починати лица.

Регистрирани се заболени лица во сите возрасни групи, со најголем број на случаи пријавени во возрасната групата над 60 години (n=22; 44,9%).

Во лабораториите во кои се спроведува молекуларно тестирање и антигенско тестирање за присуство на SARS-CoV-2, во текот на месец февруари се тестирани вкупно 1.552 материјали со лесно намалување на бројот на тестирани за 0,3% во однос на минатиот месец (n=1.556).

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 29.02.2024, пријавени се вкупно 350.552 потврдени случаи на КОВИД-19 (I=19.085,8/100.000) и 9.982 смртни случаи (Mt= 543,5/100.000; CFR=2,8%).

Бројот на аплицирани дози на КОВИД-19 вакцина во текот на месец февруари изнесува вкупно 20, од тоа 10 како прва, 2 како втора и 8 како бустер доза.

Заклучно со 29.02.2024 година, вакцинирани се вкупно 876.227 лица со барем една доза на вакцина против КОВИД-19 во државата и странство. Комплетно вакцинирани (со две дози) се вкупно 857.256 лица.

Табела 2: Вакцинација против КОВИД-19 во РСМ

Доза вакцина КОВИД-19	% вакцинирани над 18 години	% вакцинирани вкупно население
1 доза	59,8	47,7
2 доза	58,5	46,7
3 доза	11,1	8,9
4 доза	0,6	0,5

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на ERVISS, активноста на грипот се стабилизира во Европскиот регионот иако има варијации во различни земји. Активноста на SARS-CoV-2 и RSV се намалува во последните 2 месеци. Хоспитализациите и приемот во одделите за интензивна нега поврзани со сите респираторни вируси се намалуваат континуирано во последните 2 месеци. Заклучно со 9-та недела, во сезоната 2023-2024, доминира вирусот на грип тип А, со по 49% детекции на А/Н1пdm09 и А/Н3.

Во текот на февруари, на групни пријави за грип, пријавени се вкупно 6.373 заболени лица ($I=347,0/100.000$). Од нив, најголем број на заболени и највисока инциденца е регистрирана во ПЕ Кавадарци ($n=1.331$, $I=3.367,1/100.000$).

Од почетокот на сезоната, во Р.С. Македонија заклучно со 9-та недела 2024, пријавени се вкупно 13.809 случаи ($I=751,8/100.000$) на грип/заболувања кои личат на грип. Од нив, најголем број на заболени ($n=1.854$) се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје, додека највисока кумулативна инциденца ($6.774,0/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во текот на сезоната 2023/24, регистрирани се вкупно **14 смртни случаи асоцирани со грип**, на возраст од 20-67 години. Кај 12 од починатите лица е утврдено постоење на коморбидитети.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 8.025 случаи (58,1%), а највисока инциденца ($1.774,7/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години ($n=1.713$).

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 1.450 материјали од здравствени установи од амбулантски, болнички пациенти и САРИ надзорот. Во нив, детектирани се 252 позитивни случаи на грип. Доминира вирусот на грип тип А со 95,2% застапеност во испитуваните примероци, со 82,1% присуство на Influenza A(H1)pdm09 субтипот. Инфлуенца тип Б е потврден во 12 примероци, со 75,0% присуство на Influenza B/Victoria.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец февруари, до Институтот за јавно здравје се пристигнати три пријави за епидемии на заразна болест. ЦЈЗ Струмица пријави епидемија на алиментарна интоксикација, ЦЈЗ Кочани/ПЕ Берово пријави епидемија на салмонелоза и ЦЈЗ Скопје пријави епидемија на голема кашлица.

ЦЈЗ Кочани/ПЕ Берово пријави епидемија на 01.02.2024 кај заболени деца кои престојуваат во детска градинка. Регистрирани се 12 деца, лабораториски потврдени на салмонелоза, на возраст од 2-5 години. По направено епидемиолошко истражување, дадена е препорака за безбедно чување и приготвување на храната и одржување на лична хигиена. Спроведена е вонредна дезинфекција во просториите на градинката. Епидемијата е одјавена на 15.02.2024

ЦЈЗ Струмица пријави епидемија на 08.02.2024 кај лица кои консумирале храна во сендвичара. Пријавени се три заболени лица со гастроинтестинални тегоби на возраст од 30-39 години. По направено епидемиолошко истражување, извршен е едукативен разговор со персоналот во однос на начинот на чување, приготвување и сервирање на храната. Спроведена е вонредна дезинфекција и вонреден санитарен преглед. Епидемијата е одјавена на 19.02.2024.

ЦЈЗ Скопје пријави епидемија на голема кашлица на 08.02.2024. Од почетокот на епидемијата до крајот на месец февруари, во епидемијата се регистрирани 105 случаи на голема кашлица. Епидемијата е во тек.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец февруари не се пријавени смртни случаи од акутно заразно заболување (не сметајќи ги COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ).

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во текот на февруари, 2024 година во ИЈЗ се пристигнати 1.374 Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици (Табела 4 во прилог).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 12-те ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје (n=1.036; 75,4%). (Табела 4 во Прилог)

Најчесто пријавувани причинители во месец февруари се: *MRSA* (n=209; 15,2%), *Influenza A* (201; 14,6%), *HPV* (n=160; 11,6%) и *Bordetella pertussis* (n=130; 9,5%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за: *Salmonella enteritidis*, *Acinetobacter baumannii*, *Enterococcus faecalis*, *Klebsiella pneumoniae* *ESBL*, *Pseudomonas aeruginosa* и *Escherichia coli ESBL*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријавите се од микробиолошките лаборатории на територијата на ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Скопје и ЦЈЗ Кочани.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец февруари, **пристигнати се две пријави** за заразно заболување за ентероколит кај странски државјанин од Шведска и шуга кај странски државјанин од Хрватска, кои престојувале во Република Северна Македонија.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија**